

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, július 28.

A házassági drámák.

Két ezer év előtt tette szentséggé Krisztus a házasságot, két ezer év alatt nagyot fordult a társadalom felfogása, megváltozott a világ, de az egyház változatlanul fenn tartotta e szentség erejét, tisztaságát; soha kor eszmék által pillanatra sem engedte befolyásoltatni magát.

Természetesen ebből többször támadt konfliktus az egyház és a társadalom között, s ahol a társadalmi felfogás győzött az egyház püsziplinája felett, ott a társadalom vesztett, mert ez a győzelem mindig az erkölcsi sülyedés mérve volt.

Ma végtelenül felületes, vagy használatunk modern szót a modern betegségre, nagyon ideges az emberiség. Komoly dolgoknak a mélyére nem hat — ez unalmas; erős kötelezettségeket le ráz magáról, mert terhes; szívós kitartást, egy életre szóló kötelezést nem ismer, mert a pillanatnyi benyomások uralkodnak rajta.

Meg kellett hát változtatni a házasság szigorú püsziplináját is, mely komoly volt, terhes és egy életre szóló kötelezést involvál.

A küzdelem megkezdődött az egyház és a korszellem között. Az egyház Isten rendeletére hivatkozott, mint a házasság alapjára és nem engedhetett, a társadalom tehát ki akarta vonni ez alapot és más, engedékenyebb alapot akart a házasságnak adni, saját szellemét, paragrafusokba szedve.

A társadalom győzött, a bukásnak be kell következnie.

A mai szenzációs drámák, mind családi drámák.

Apáink nem igen ismerték még ezeket, előttünk már megszokottak. Csak néha döbbenünk meg, ocsudunk fel nem-törődömségünkből egy egy olyan esetről, mint a nagyszabeni volt, hol az összes szereplők magas állású művelt emberek, s hol mégis gyilkossággal lett megoldva a családi bonyodalom.

Mily züllése az erkölcsnek éppen a legfontosabb téren, a családi élet terén, mely a társadalomnak, a hazának fundamentuma!

Mily félreismerése a házasságnak, ha a házasság csak élvezetet keresnek benne, vagy ha azt hiszik, hogy így jogot vehetnek maguknak tilos dolgokra!

Persze irodalom, színház, társalgás mind elnézi, sőt dicsőíti a szabadosságot s mióta az etikai alapot félre dobta a társadalom, ezek szabják meg gondolkodásuk és cselekedeteik irányát.

Ma egyszerű számtani művelet a házasság. Összeadása a testnek, vagy a hozományoknak, vagy az érdekeknek. A régi magasztos felfogás elhalványult.

Nem így volt ez rendelve.

Mikor apogánysággal egyszerű testi vonzalmat szentséggé tette Krisztus — templomot emelt. Családi szentélyt alkotott. Oltárt tett belé, két egybeforrított szívet, oltártűzetet reá, a tiszta szeretetet. Oltárkép a Szentháromság lett, mert amint az egy ember az Isten képére van teremve, úgy

a család a Szentháromság visszképe. A férfi atya lett, ki kövesse prototiponját az Atyát. Kötelességévé tétetett, hogy teremtse, teremtsen meg a békét, meglegedést és mindazt, amire a családnak szüksége van. A gyermek kötelessége lett a tisztelet szülei iránt, az áldozatkészség, ha kell az önfeláldozás, mint ahogy a Fiu feláldozta önmagát. S a család Szentleke lett az anya, ki szeretetével ölelje át az Atyát és Fiut.

Aztán a szentélyre oda tűzte a keresztet, a szentségi jelleget, mely figyelmeztessen reá, hogy Isten öröklik felettük és számon kéri a szentély minden megszenteltetését.

Igy értik-e a házasságot ma? Értik-e ezt egyáltalán?

A családi tüzhelyből közönséges lakóház lett, a családi szentély feldulva. Az oltárt hiába keressük, az oltártűzet csak szalmaláng pótolja, az oltárkép elhomályosult, s a kereszt helyett az önzés és aranyborjú ül a rommá vált szentély felett.

Az egyház pedig erős kezekkel tartja a keresztet és e jelben győzni fog.

A családi drámák mind gyakoribbak, mind megrázóbbak s az erkölcsi sülyedés szemmel láthatóbb lesz nap-nap után. És hisszük, hogy maga a társadalom fog sietni az egyházhoz, felépíti újra a szentélyt, mit a test vágya és a lélek kevélye dult fel, felépíti az oltárt újra, felgyújtja annak tiszta tűzét, megtisztítja a korszellem salakjától az oltárképet és ismét feltüzi felé a keresztet.

A családot Isten alkotta, nélküle fen-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Képek a jövőből.

Irtá: Cyclamen.

I.

Meglátják egymást s rögtön szerelmesek lesznek. A leány az ő kis gretchen-arcocskájával erősen tagadja azt. A férfi éppen ellenkezőleg. Keresi az alkalmat a találkozásra. Már vagy három hónapja kíséri háta mögött a leányt reggel nyolczkor és délben az egyetemre és onnan haza. Ég a vágytól, hogy hangját hallhassa, hogy szeméibe nézzen, de megszólítani nincsen bátorsága. Pedig az a kis gretchen arc nem oly szelíd, mint amilyennek látszik.

Örömmel vette tudomásul a titkos imádó epedését, kísérgetését és már jól kipróbált fogásokkal igyekszik hű Romeó-ja eszét minél jobban elvenni.

Hátra-hátra kacsingat, mosolyog, pedig egy csöpp kedve sincs hozzá, mert még az anatómiából egy betűt sem tud, de mosolyog kacérán azért, hogy mutogassa csillogó fogsorait.

A fiu közel van a megbolonduláshoz. Látja, hogy csak játszik vele az a leány mint macska az egérrel. Büszke akar lenni, eltökélte magában, hogy többet nem kísérgeti azt a hamis kis ördögöt.

És mégis, minden reggel ott áll a megszokott helyén és el nem mozdul onnan, míg elő nem tűnik a másik utcából egy piros alak, mely messziről nem látszik egyéneknek, mint egy mozgó piros tömegnek. Ha közelebb ér, meg lehet már különböztetni egy piros ruhát, piros kalapot, egy ugyanolyan színtű ernyőt, egy kis piros-plüsché táskát, e név ráhímezve »Kató.« Néha még egy csokor piros szegű is van a keblére tűzve. Csak az arcocskája fehér mint a hó, szeméi kékek, mint a legderűsebb ég és a haja, ah a haja, az valami szőke csoda, a milyet eddig még nem láttak az emberek.

Természetesen ezt csak az a bohó fiatal gyermek képzele, kinek ez alak látása mennyországát alkotja.

Kató kisasszonynak közeledik az érettségije s sajnálattal gondol arra, hogy vége szakad nemsokára ennek a kísérgetésnek, játszadozásnak s ő még azt sem tudja, kicsoda tulajdonképpen az ő hűségés lovagja.

Elhatározta, hogy legközelebb keres alkalmat a megismerkedésre. A véletlen kedvezett neki. Másnap zuhogott az eső, mikor az egyetemre indult. A nagy eső, daczára is csak a piros ernyővel indult el — a mama erélyes tiltakozása daczára — jól tudva, hogy a legközelebbi sarkon már lesz esőernyője s számítása nem csalta meg.

Ott áldogált már majdnem bőrig ázva ő s midőn meglátta, hogy Kató-nak nincs esőernyője, egy-két özugrással a leány mellett ter-

mett s ezen szavak kíséretében nyújtotta át saját ernyőjét:

— Halmi Miksa másodéves orvosnövendék vagyok. Boldoggá tenné, ha elfogadná ernyőmet s azzal együtt kíséretemet. Ha tudná Kató nagysám, mennyire vágytam már ez alkalomra . . .

Kató nem tarthatta vissza kaczagását.

— Jó napot, kolléga ur. Az ernyőt köszönöm, szívesen elfogadom. De mondja csak Miksa, honnan tudja, hogy engem Katónak hívnak?

— Hát a kis plüsché-táskára van hímezve e név s én azt hiszem, a más táskáját csak nem hordja . . .

Kató ismét föl kaczagott.

Persze, hogy nem. A következtetése helyes. Az ám nem szép magától, hogy olyan erősen végig nézett rajtam, hogy az a kis himzés sem kerülhette el a figyelmet. Tudom, hogy igazolni akarja magát, de ezt hagyja máskorra s most menjen el mellőlem rögtön, mivel már közeledünk az egyetem felé, a professor ur meg találja látni, hogy elkísért, akkor aztán lenne nekem egész nap mit hallgatni. Apropos! Kérje az Istent, hogy ne feleljek mámma, mert nem tudok egy szót sem a leczkéből. Isten vele. Itt az ernyője. Köszönöm. Adieu!

Sarkon fordult s ott hagyta Miksát a legnagyobb bámulatba ejtve. Sokáig állott még az utca sarkon s mérte a hatalmas épületet, melynek kapuján Kató kisasszony eltűnt.

— Megenni való kis teremtés — mor-

nem áll. Ha csak Isten nem építi a házat, hiába fáradsz, kik azt építik.

Igy mondta azt a zsolttáros — így tanítja ezt a sok megrendítő tapasztalat.

P—y.

Thun gróf és Bánffy.

A minisztertanácsból kiszivárgott különböző hírek megegyeznek abban, hogy a magyar kormány, mielőtt bármily lépést tenne, bevárja gróf Thun osztrák miniszterelnök és Kaizl pénzügyminiszter Budapestre érkezését. Ekkor a két kormány konstatálja, hogy milyen változás történt a politikai helyzeten a május 26-iki állapothoz képest, mikor báró Bánffy Dezso hivatkozással arra, hogy az osztrák kormány szeptemberben a kiegyezési javaslatok bizottsági tárgyalását eszközöltetni fogja, kijelentette, hogy a magyar kormány részéről semmi intézkedés szüksége nem forog fenn.

Minden eddigi kombinációt azonban halomra dönt azon újabb elterjedt hír, hogy Thun gróf osztrák miniszterelnök és Kaizl pénzügyminiszter nem fognak *egyelőre* Budapestre jönni.

Fogyasztási szövetkezet.

(Folytatás)

Egy időben szorgos kutatás tárgyát képezte azon fontos körülmény felderítése, hogy a mezőgazdasági munkás és kisgazda összes jövedelmének minő százalékát fordítja az élelmezésre és hozzávetőleges adatokból kitűnt az, hogy a paraszt élelmi viszonyai, annak dacára, hogy e nemű cikkeknek beszerzésére jövedelmének mintegy 61.5%-át fordítja — igen nyomorúságosak és jóval rosszabbak, mint a német munkásé, mely pedig hasonló jövedelmének csak 52.9%-át fordítja élelmezésre.

Mindezekből pedig világosan kitűnik, hogy a magyar parasztot az *áru-uzsora* sanyargatja anélkül, hogy szorult helyzetének ezen okát fel tudná fedezni. Fel kell tehát világosítani az inkák népét helyzetéről! Ezen szerepre pedig nem kell külön, költséges szervezet, felügyelőség kerületenként számtalan sine cura-ival, mert erre már volna alkalmas közeg s ez pedig nem más, mint a kis és nagy községek intelligenciája.

A községi jegyzők képesek e szerepre, vagy amennyiben a köznép el van tőlük idegenedve (a legtöbb helyen úgy van), a legalkalmasabbak erre a lelkészek, tanítók, mert annyira még sem gondolható romlottnak a nép, hogy saját lekipásztörőjét, tanítóját meg ne hallgassa,

ha ez a szeretet, az őszinteség hangján szól hozzá. Személyes tapasztalatok folytán mondhatom, hogy olyan helyen ahol a szövetkezeteknek még híre sem jutott el a falu szájára a szocialistának helyett olyas szövetkezeti szervezetről beszélget, de bizalmuk nincsen, annyira elvadultak a tekintélyektől, — hogy vágyaikat feltárják egy intelligens ember előtt.

Tehtételekre volna tehát szükség s kár volt azokat leromboltatni, vagy lerombolni hagyni, mert a következő évtizedben még nagy feladat vár rájuk s aztán ha a liberalizmusnak akkor is úgy fog tetszeni, — a már megtette kötelességét, a mór mehet . . . , ha ugyan egyáltalában tetszik még akkor is neki valami.

Kétségkívül nem vagyunk mindnyájan ilyen elhagyatott állapotban, legalább a városok hivatalnok osztályáról minden bízónyal áll ez, de Proudhon-féle szegények igen nagy számmal vagyunk. Mindnyájan szeretnénk kevesebb költséggel elégiteni ki szükségleteinket akár a táplálkozás akár a ruházat vagy szellemi élvezetek terén s ezek közül bármelyiknél is érünk el előnyöket — az a többieknek is előnyére válik. Miért ne tennünk megtakarítást pld. az élelmezés terén, ha azáltal többet adozhatunk szellemi szükségleteinknek, ha ezt a mennyiség kisebbítése nélkül s csupán a jutányos árak folytán tesszük.

A hivatalnok osztályban meg van a kellő értelmi képesség, az anyagi helyzet is, egy fogyasztási szövetkezet vezetésére, megalapítására.

A fogyasztási szövetkezetek ellenei.

A kereskedő világban számos ellensége van az e fajta szövetkezeteknek, vagy legalább annyi bizonyos, hogy ha a kereskedő osztályon állana soh'sem alakulna egy ily szövetkezet sem. Pedig ha mélyebben megvizsgáljuk a dolgot, a szolid, nagy kereskedelemnek nincs ellensége a fogyasztási szövetkezetekben és egyáltalában nem áll érdekében ellene a kereskedelmi és ipar kamarák útján is minden követ megmozgatni s üzletmenetüket megakasztani, amint ez kiválólag a fővárosi szövetkezetek ellen jelenleg is történik. Ez a hajsza valóban czéltalan. Már az a körülmény, hogy a szövetkezetek nem egyedül haszonra dolgoznak, eltorpít minden érvet arra vonatkozólag, hogy veszélyes konkurencziát csinál a kereskedelemnek.

Igen, a kereskedelem egyik résznek, mely az áru uzsorával üzérkedik veszélyes konkurencziát csinál, de nem a szolid, nagykereskedelemnek, mely elvégre is épen úgy a kereslet és kínálat törvénye alatt áll, mint a nagy organisztíóval rendelkező kereskedelem. Az a különbség mégis van köztük, hogy a nyereség a kereskedelemnél egy-két ember zsebébe vándorol, a f. szövetkezeteknél pedig a nyereség

szétosztódik száz meg száz család között „*viszszatérítés*” és osztalék alakjában és ezek megélhetési viszonyait könnyíti meg. Ki nevezhetné ezt helytelen, vagy jogtalanak, különösen akkor, amidőn a nagyközönség minden oldalról való kizsákmányolást az eszközök megválogatása nélkül lépten-nyomon tapasztalhatjuk, midőn a kultúra rohamos haladásával szemben a szükségletek is szaporodnak?

Hogyan? Attól az egynehány együgyű földmives által alkotott f. szövetkezettől fél a nagykereskedelem, vagy a többé-kevésbé nehézkes organummal bíró városi szövetkezetektől retteg a fényes áruházak korlátlanul rendelkező ura? Nyugodjanak meg uraim, mert a közbizalom által választott „bolti kezelő” nem képes az önök napi bevételeit csökkenteni.

(Folyt. köv.)

A háború.

Budapest, július 28. (Saját tud. táv.) San Juan de Portoricóból érkezett hivatalos távirat szerint az amerikaiak Yanco felé nyomulnak előre és több ízben megütköztek a 700 főnyi önkéntes csapattal, amely az éj sötétében szakadatlanul támadta az amerikaiakat, akik kénytelenek voltak tegnapi állásaikba visszavonulni.

Budapest, július 28. (Saját tud. táv.) Madridból távirják: A minisztertanácsban a külügyminiszter közölte, hogy Mac Kinley elnök e hó 25-én jegyzéket kapott a spanyol kormánytól, amely a békekötést felajánlotta. Ezt a jegyzéket C a m b o n francia nagykövet adta át D a y külügyminiszternek, aki azt Mac Kinley kezébe juttatta. Erre Washingtonban minisztertanács volt. A válasz még ismeretlen.

A Fabra-ügynökség képviselőjének kérésére, vajjon az átadott jegyzék tartalmaz-e föltételeket a békekötést illetőleg, a miniszter kijelentette, hogy erről nem nyilatkozhatik. Külömben csak a békekötés felajánlásáról van szó.

Budapest, július 28. (Saját tud. táv.) A Reuter-ügynökségnek jelentik Washingtonból: A fegyverszünetet csak abban az esetben fogják megkötni, ha teljesen kötelező garanciákat adnak arra nézve, hogy azt a béketárgyalások fogják követni. Ezenfelül Spanyolországnak az előleges szerződésben köteleznie kell magát

mogta magában Miksa s végre nagy elszántsággal hagyta ott az utcásarkot.

Kató kisasszony pedig ezekkel a szavakkal rontott be a bonczterembe:

— Halljátok csak lányok, bemutatja magát, Miksának hívják és ő is orvos. Csakhogy még csak másod éves.

Nagy izgatottságában észre sem veszi, hogy a professor ur már a katedrán ül s tágra nyitja a szemét czikkere alatt, mikor meghallja Kató hivatalos jelentését a ma reggeli körutjáról.

Végre a leányok integetésére észreveszi Kató a professort s felölti a legkeservebb ábrázatát, észébe jutván, hogy a mai leczkéből egy árva kukkot sem tud.

A professor pedig bir elég phisognomiával ahhoz, hogy ezt leolvassa Kató nagysám arcáról s természetesen ő az, kit fölszólít.

— Barabás Katinka! Jöjjön ki kérem és beszéljen nekem valamit a láb izmairól.

Katónak egyszerre földértült az arcza. Nem mintha tudott volna a föltett kérdésre felelnie, Oh nem! Feleletet azonban mégis adott, még pedig egy hatalmas kaczag kíséretében ezeket mondta:

— Hatalmas tévedésnek esett áldozatul mélyen tisztelt professor ur, midőn azt hitte, hogy én örökösén tanulni fogok. Szabad egyszer pihenőt is tartani. Külömben ha odahaza meg

is tanultam volna a leczkét, az uton csak ki ment volna az eszemből. Hja! A tanár ur nem tudja felfogni, milyen hatást gyakorol az egy leányra, ha megismerkedik azzal, ki már hónapok óta kíséretet őt.

A beszéd után pedig egy sikkes komplementet csinált, s merészségének boldog tudatában, büszkén ment vissza helyére.

A nagyságos professor ur ezalatt kékült, zöldült a dühtől, de az egyetemi hallgatók kaczagó, de mindamelllett fenyegető tekintete nem engedte, hogy dühét szavakban kifejezze. Csak ennyit mondott.

— Barabás Katinka, tudja-e, hogy az érettségihez milyen közel állunk. Addig alig hiszem, hogy kiheverné ezt a szekundát.

— Mit? Professor ur nekem szekundát adott ma? — pattant föl Kató, — hát feleltem én egyáltalában? Ez a felelet számításban sem jöhet. Ha pedig professor ur vissza nem vonja a szekundát, majd tudom én mit csinállok. Bosszút állok azzal, hogy megmondom a feleségének, hogy . . .

— Visszavonom kedves kisasszony, visszavonom — szólt a professor.

Délben újra találkoztak, s elfogulatlanul csevegtek a professor urak szeszélyeiről, a nehéztantárgyakról, a kiderült időről, stb.

Ez aztán ismétlődött minden nap. Elmúlt az érettségi is. Ekkor azután rikábban találkoztak.

Egy ilyen találkozás alkalmával a következő párbeszéd folytatódott közöttük:

— Bizonyosan tudja már édes Kató, hogy megbuktam

— Tudom. Én kitüntetéssel vizsgáztam.

— Ugy szégyenlem magam, hogy ki nem mondhatom. De nem a szüleimet bánom, a tanárait sem, magamat épen nem, csak Kegyed előtt édes Kató a föld alá szeretnék sülyedni.

— Oh érdemes is az egészért busulni. Mindezen föltétlenül segít egy bankókkal kikészített póterettségi.

— Ez mind igaz! De nekem az minden ambicióm, hogy magát minél előbb magaménak mondhassam, angyalom.

— No lássa, még jó hogy szólott. Ehhez még póterettségi sem kell. Egész egyszerűen maga abba hagyja a tanulást, én meg annál szorgalmasabban látok hozzá, három év múlva készen leszek, egy évig mint gyakorlóorvos fogok működni s ha ez mind ilyen szépen fog sikerülni, négy év múlva aztán beszéllek a mával . . . Jó lesz?

S kaczerán mosolygott jövődöbeli vőlegényére.

arra, hogy elfogadja azokat a föltételeket, amelyeket az Egyesült Államok a béketárgyalások alapjául kötnek ki. Azt hiszik, hogy ha Spanyolország tudomást fog nyerni e föltételekről, egyelőre visszahatás fog beállani a békés hangulatban és újra a háború folytatása mellett lesznek, de valószínűleg csak addig, míg San Juan de Portoricó teljesen körül lesz zárva, ami a katonai szakértők véleménye szerint 14 nap alatt bekövetkezik. A kormány úgy látszik, még csupán két föltétel tekintetében döntött. Kuba függetlensége és Portoricó átengedése tekintetében, még pedig azzal a kikötéssel, hogy Spanyolország vállalja el mind a két sziget adósságait. Hadikárpótlást ellenben nem fognak követelni, ha csak Spanyolország az ellentállás folytatásával újabb nagy költségeket nem okoz az Egyesült Államoknak, arra kényszerítvén az Uniót, hogy hajórajt küldjön Spanyolországba és nagyszabású hadműveleteket indítson az Antillákon.

Budapest, július 28. (Saját tud. táv.) New-Yorkból távirják: A részvénytőzsde szilárd irányzattal nyílt meg, amely tartós maradt; végül ellanyhult. Részvényforgalom 379.000 darab.

Budapest, július 28. (Saját tud. táv.) New-Yorkból sürgönyzik: Az »Evening World« washingtoni távirata jelenti: Day külügyminiszter és helyettese, Moore államtitkár már megállapították a béketárgyalások alapvonalait, melyeket a kormány elé terjesztenek. A részleteket szigorúan titokban tartják, mindazonáltal bizonyossággal állítható, hogy a főbb pontok a következők: 1. A Kuba fölött való spanyol fenhatóság föladása, annak az elismerésével, hogy Kuba lakosságának joga van amerikai védnökség alatt állandó kormányformát választani; 2. Puerto-Rico teljes és föltétlen átadása az amerikai Egyesült Államoknak; 3. A Filippi szigetek kérdésének szabályozása értekezlet vagy bizottság által. — Amerika a kormányzati felelősség bizonyos csekély mértékével kapcsolatban a legnagyobb kereskedelmi előnyöket fogja kívánni a maga számára. Ami a Mariona és a Karolina szigeteket, valamint a többi hódításokat illeti; ez a kérdés a haladéktalan megegyezésnek és a békekötésnek nem fog akadályul szolgálni. A kabinet egy tagja, aki a fehér házban tartott tegnapi tárgyaláson jelentékeny részt vett, ma kijelentette, hogy annál a kérdésnél, hogy az Egyesült Államok esetleg minő birtokokat szerezzenek a Filippi szigetekben, valószínűleg csupán egyetlenegy szigetről lesz szó.

Villám-a földből.

Budapest, július 27.

A villany nagy mérvű garázdalkodásának volt tanuja az az ember tömeg, mely a suster-gás zajára, a roppant fényözön láttára összeszűdött Budapesten a Margit-köruton. A gyönyörű látványban való gyönyörködést alig zavarta meg valami is tartósabban, mivel különös véletlen folytán emberélet nem esett áldozatul.

Este tíz óra tíz perczkor történt, hogy egy a pesti oldalról jövő villamos kocsi lirája a Margit-körut és Menház-utca sarkán elszaki-

totta a felső vezeték drójtját, a mely szikrázva hullott a földre. A kocsiban nem ült senki, különben az áram nem okozott akkor semmi bajt. A Ganz-gyár három mechanikusa, Guszman István, Stat János és Flesch József a közelben tartózkodott és figyelmeztette az összefutott közönséget a veszedelemre.

Egyszerre föltűnt a Menház-utca torkolatánál egy fiakker; a három mechanikus megkapta a lovak kantárszárát és az utolsó pillanatban visszarántotta az ágaskodó lovakat. Alighogy megmentették a fiakkeres lovait, sebesen vágatva közeledett egy mentőkocsi. A Szent-János-kórházból jött, a hová az Irma-térről Black Herman artistát szállította be, a ki mérget ivott. A kocsi erősen csilingelt s ezzel fölkeltette az őrtálló mechanikusok figyelmét.

A piroslámpás mentőkocsi egyszerre kihajtatott a szűk utcából a Margit-körutra. [Hiába ragadták meg a lovak kantárszárát, azok megvadulva nekimentek a földön heverő drótnak. Abban a pillanatban még egy függő drót esett le s egyenesen a kocsi jobb oldalán levő ló nyakába hullott. A szegény pára rögtön összeesett, e közben érintkezett vele a másik ló is, a melyet szintén lesújtott a villámcsapás.

Pokoli fénytengerben uszott az egész vidék. A vezeték érintkezett a mentőkocsi vasalkatrészeivel s méterhosszu szikrát hányt a rud, a kerék, a csengő. Lángolt az egész kocsi s mindenki azt hitte, hogy utasai szénné égtek. A kocsiban lévő Goldhammer Zoltán szigorló orvos azonban sértetlenül ugrott ki a hátsó ajtón, a bakon ülő Kontra István szolgáló erős lendítéssel átugrott a szikraözön fölött, végül Alpek János mérnök is megmenekült, mert fölmászott a kocsi ponyvás tetejére és onnan kuszott le hátul. Pusztá véletlen, hogy nem érte őket baleset.

Egyik ló élettelenül hevert a földön, szőre egészen leperzselődött és husa ibolyaszinben világolva égett, szikrázott. A másik ló rángatózott, azért a publikum el akarta huzni a kocsit a veszedelmes helyről. A tudatlanok a drótot le akarták venni az égő ló nyakáról s alig lehetett visszatartani őket ettől a halálos vállalkozástól. A kocsit nem lehetett elvonszolni, pedig vagy huszan is belekapaszkodtak faalkatrészeibe, mert a villamos drót fogva tartotta a vassal bevont rudat.

A tömeg még a mentőkocsival bajlódott, a mikor egy villamos kocsi érkezett a baleset helyére. A mikor a szakadás helyére ért, villája természetesen leesett s az egyoldalú áram óriási lökést adott a hatalmas kocsinak, a mely néhány méternyire visszalöketett. Ökölnyi szikrák csaptak föl e közben a padozat alól s reseggett-ropogott minden a kocsiban. A kocsi-vezetőn és a kalauzon kívül négy utas ült rajta, valamennyi többé-kevésbé megsérült, csak Kofler Károly joghallgató maradt épen. A kik a kocsi hátsó részén álltak, kicsapódtak az utra s e közben zuzódás érte őket. A kalauz karja meg is égett s feje véresre zuzódott a kerítésen, a melynek nekiesett.

E közben megérkeztek a villamos vasut emberei és hozzáláttak az elszakadt drót elszigeteléséhez, majd pedig a kicseréléséhez. A villamos kocsik csak átszállással közlekedhettek. Tizenkettőfél órakor elszállították a megégett ló hulláját és elvezették az erősen megsebesült másik lovat, a melyet a mentőegyesület házában kötötték be. A baleset helyén megjelentek a központból a mentők is Kovács Aladár dr. főparancsnokkal az élükön. A rendőrség részéről Ivanics inspekciós tisztviselő foglalta jegyzőkönyvbe a történeteket.

Agyonszurt főhadnagy.

Több ízben megemlékeztünk már arról a megrendítő házasságtörési drámáról, mely Nagy-Szebenben esett meg. Tudvalevőleg Wasserthal kapitány agyonszurta Gariboldi főhadnagyot, akit nejénél talált. Egy esti lap tegnap a következő újabb részleteket jelenti:

Wasserthal százados az iskolai ünnepélyén nem látván a szintén meghívott Gariboldit, rosszat sejtett s haziment (ugy 9 óra tájt) s látta, hogy neje, nem mint eleve neki mondta: szüleihöz ment, hanem honn volt, mert mint rendesen, szobájában világosság látszott. Midőn a százados neje szobájának ajtajához ért, ezt zárva találta, kopogtatás után — néhány percz elteltével — neje kinyitotta, nyakába borult, csókolgatta s kérte, mivel a cselédség honn nincs, hozna neki kis szikvizet, mely kívánságát teljesítendő, elment. Az udvaron haladva kissé visszatekintett s a társalgószobában, mely sötét volt, hirtelen csak rövid ideig tartó fényt látott, mintha valaki gyújtófát gyujtana, azonban nem tért vissza, hanem elhozta a két üveg szikvizet s azt a társalgó szoba ablakára téve, kardját lekötötte, asztalra dobva, egyik szekrényéből más kardot vett ki és azt kihuzta majd a szoba szögletén lévő kályhához lépett, hol oldalt ruhát észlelt, s ahol még a Lawn tennis ruhában kabát és cipő nélkül Gariboldi volt. A kapitány rárivalt:

— Ki van itt.

S készült odavágni, mire Gariboldi a kályha mellől fejét kidugta és így szólt:

— Nem történt semmi!

Ez aztán a megcsalt férjet éktelen dühbe hozta, nekiesett vágással és szurással, míg a másik mindinkább a kályha szögletébe huzódott. Az egyik karddöfés a jobb felső karját érte s a felső karizmot átszurva, az oldalába hatolt, a májat is átszelte és a has-aortát szétvágta s a hátgerinczbe megakadt. Ekkor egy éktelen kiáltás hallatszott, mire csend állott be. Ennek megtörténte után a százados elhagyta lakását és apósa, Fonn Adolf szalámigyáros lakása ablakához ment, kopogtatott s apósának mondta:

— Menj, hozd el a lányodat, én ott nála valakit leszurtam.

Ezzel elment orvost keresni s a Lázár-féle kávéházban meg is találta Gundhart városi orvost, kinek azt mondta:

— Menj lakásomra, én valakit leszurtam, nézd, ha segíthetsz neki.

Ezek elvégeztével a Römischer Kaiser szalóban szobát vett, s reggel jelentkezett, s Pellichek-Wilsdorf alezredes hadbíróval meg a térparancsnoksághoz beosztott századossal lehajtatott a katonai fogdába, hol azután Koske őrnagy hadbíró ki is hallgatta. A jegyzőkönyv felvételekor nőtlennek vallotta magát s a figyelemzésre mondta:

— Már csak voltam nős.

A kihallgatás után a fogdában hagyták, ahol egészen megtörve, szomorúan jár és kel, mig sorsa eldől. A tegnapi nap folyamán felkereste őt sógora Kabdebó Oszkár dr. és ennek neje, kizintén Wasserthal leány és nővére Meghökcentek, midőn látták. Tíz évvel vénebb lett néhány nap alatt. A kicsapongó asszonyt édes apja nem fogadta be házába s kénytelen volt nagynénjéhez menni, akivel másnap Ausztriában lévő magasállású hivatalnok rokonukhoz utaztak; ekkor a fiatal asszony feketébe volt öltözve és bal keze be volt kötözve. E hó 23-ikán volt a katasztrófa áldozatának temetése, kivonult 2 szakasz huszár, a 2-ik huszár-ezredtől lovon, 2 szakasz pedig gyalog s a vasuti indóházig adták zene nélkül a kíséretet,

honnan Laibachba szállítják a családi sírboltba. A temetésre a szülők nem jöttek el (apja nyugalmazott huszárezredes) és kisebb fiukkal, ki hadnagy a 15-ik huszárezredben képviseltették magukat. A családot ismerő egyének a hűtlen asszonyt nagyon hiúnak, korlátolt eszűnek és élvezethajhásznak mondják, mely tulajdonságait a vagyonsági gőg még fokozta, férje mindemellett nejt a szó szoros értelmében — mivel szép volt — bálványozta s félő, hogy a katasztrófa második áldozata lesz, mert bnskomorság mutatkozik nála.

Nagyvárad viz nélkül.

— Elzárják a vízvezetékét. —

Nem tudjuk mérlegelni sem azt a veszedelmet és kellemetlenséget, mely Nagyvárad város közönségét az által érné, ha egy szép napon beállana a vízszükség s a város kénytelen lenne elzárni a vízvezeteki főcsöveket.

A vízvezeték létesítése folytán a kutak nagyrészt betömték, vagy másként helyezték használaton kívül. A hol meg van is, csak az állott víz kiszivattyuzása s a kút kitisztítása után lehetne használni. Milyen veszély háramolhatna a városra ez esetben egy tűz alkalmából.

Az már sajnosan bebizonyult, hogy a vízmű építések a szakértők elszámították magukat, a vízvezeték mai berendezése nem képes a várost a meleg időkben ellátni vízzel. A gépezet kevés s a víz is kevés.

Az elsőt lehet rendezni újabb gépek, kutak beállításával, készítésével. de a vízhiányt alig lehet pótolni. Az nem elég érv, hogy a Körözs vízállása kicsi, s a Körözs-fenek alább szállott. Ez olyan baj, a mi a jövőben is előfordul.

Egy másik hiba a közönség közönye, sőt könnyelműsége, melyből kifolyólag nem sokat ad az intő szóra, hanem pocskolja derűre-borura a drága vizet.

Számталanszor felhívták a hatóság és a lapok a közönséget, hogy ne pocskolja a vizet, mégis azt látjuk, hogy napról-napra mind nagyobb tömegű vizet használ fel a város közönsége, nem gondolván meg, milyen kellemetlenség állhat ezáltal elő.

Most már körülbelül nyakunkban a veszedelem.

Pár nap óta nem bír a két gép teljes 24 órás üzemmel sem annyi vizet felhajtani a magas tartályba, amennyi vizet fogyasztunk.

Tegnap is egész nap öntötték a gépek a rengeteg vizet s estefelé 6 óra tájban megütközve vette észre a városi mérnöki hivatal, hogy a tartályban annyira leszállott a víz állása, miszerint az összes vízkészlet csak 40 centiméter.

Ennek körülbelül az lesz a következménye, miszerint ma pár órára teljesen elzárják a várostól a vizet, hogy az alatt a tartályban növeljék a vízmennyiséget.

Ha pedig továbbra is ily nagymérvű lesz a víz pocskolás, kénytelen lesz a város a vízvezetékét elzárni s naponta csak háromszor: reggel, délelőtt és este bizonyos ideig lesz nyitva a csőhálózat.

A város tegnap már beszűntette az utcák és terek locsolását, a közönség is hagyjon fel az udvarok locsolásával, mert inkább eltűrhető egy kis kellemetlen por és szárazság, mintha elzárják a várostól a vezetékét.

Jövőre talán már kedvezőbb lesz a helyzet, ha a most munkálat alatt levő kibővítést a telepnek befejezik.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Személyi hírek.** Darvassy Lajos, városi tanácsos üdült hurutos betegsége gyógyítása végett tegnap Reichenhallba utazott. — Veszprémy József kultur főmérnök Aradról ártéri felvételek végett városunkban időzik.

* **A huszárok jubileumához.** A következő sorok közlésére kértek fel bennünket:

A *Tiszántul* tekintetes szerkesztőségének Nagyváradon.

Nagyvárad város igen tisztelt közönségének, különösen pedig a helybeli sajtó képviselőinek ama barátságos és tiszteletteljes részvételéért, melyet az ezred százados ünnepe alkalmával tanúsítani szives volt, a legtiszteltetlenebb köszönetet mondok és felkérem a tek. szerkesztőséget ezen köszönetemnek, — hogy ez a város t. közönsége előtt is köztudomásu legyen, — igen becses lapjában helyt adni kegyeskedjék. Nagyváradon, 1898. évi július hó 27-én.

Az ezred tisztikara nevében:
Stróhr, ezredes.

* **A községi iskolák megvizsgálása.** A városi tanács több tagja és a községi iskolások elnöke augusztus hó 4-én, csütörtökön délelőtt 9 órakor a községi iskolák helyiségének megvizsgálása és megsejmlélése tárgyában értekezletet tart.

* **Tanulmány-uten.** Dr. Bulyovszky József polgármester és Komlóssy József gazd. tanácsos tegnap délután a táblavonattal Aradra utaztak. Utazásuk célja, hogy Aradon és más városokban, különösen a csatornázást tanulmányozzák. Ezenkívül más kérdések tanulmányozására is kiterjesztik figyelmüket.

* **Villamos vasut Nagyvárad és Debreczen között.** Örömmel fogadta Nagyvárad és Debreczen város közönsége kisaári Kiss Ferencz tervét, amely szerint Debreczen és Nagyvárad között közuti villamos vasutat szándékozik építeni, amely egy óra alatt közlekednék a két város között s érintené Hosszu-Pályi, Pocsaj, Kis-Marja, Bihar és Bihar-Püspöki községeket. Daczára, hogy már a közigazgatási bejárás is régen megtörtént, az építkezéshez még mindig nem fogtak. Az előmunkálati engedély a jövő hónap 7-ikén lejár, miért is a kereskedelmi miniszter egy évre meghosszabbította az előmunkálati engedélyt.

* **Schwartzkoppen Budapesten.** A német császár meghitt ezredeze, aki öt Nagyváradon a 7-es huszárok száz éves jubileumán képviselte, pár napot Budapesten töltött. Rohonczy

György altábornagynak volt a vendége, aki be-kocsikázta vele az egész várost, megmutatta és megmagyarázta a nevezetességeket és látványosságokat és délelben a nemzeti kaszinóban is vendégeül látta. Schwartzkoppen ezredes a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott fővárosunkról, a melynek minden szépségét megismerte. Délelött Rohonczy György altábornagygyal látogatást tett a kereskedelmi muzeum kerepesi-uti háziipari bazárában is. Vásárolni akart a családjá és barátai számára a magyar háziipari különlegességekből, amelyek iránt sokan érdeklődnek Németországban, amióta Vilmos császár budapesti időzése alkalmából ott sok tárgyat vásároltatott a gyermekei számára. Schwartzkoppen ezredes másfél óránál tovább nézte a háziipari bazár jellemzetesebb tárgyait; különösen érdeklődött a nyitramegyei himzések iránt, a melyeknek tudvalevőleg Izabella főhercegnő buzgó propagandát csinál a legmagasabb körökben, majd megsejmlélte a kalotaszegi varrottasokat, a torontáli szőnyeget és párnahajakat, az oraviczai katrinczakat, az agyagipari különlegességeket; mindannyit megmagyaráztatta magának és ezután tetemesebb vásárlásokat tett.

* **Az »Apolló« bérlete.** Az »Apolló« is olyan épülete Nagyvárad városának, a melyet szükségből majd erre, majd arra a célra szán. Az ősszel az épület egy része bérletbe lesz kiadva. A városi tanács tegnap határozott s két terjedelmes lakrészt Stein A.-nének és Nagy Gyárfás honvéd-huszárnak adott ki bérletbe, illetve az ezek ajánlatát fogadta el.

* **A nőipariskola helyisége.** Nagyváradon hézagot pótol a Szedlarikné Dudinszky Anna által alapított és fenntartott nőipariskola s a legilletékesebb forumok a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak az intézet eredményes és hasznos működéséről. Az intézet-tulajdonos azon kérelemmel járult a városhoz, hogy a régi reáliskola épületében, megfelelő bérösszegért engedjen át az ipariskola céljának megfelelő helyiséget. Mint halljuk, a város még ez ideig nem határozott a kérvény sorsa felett s ezzel az intézet tulajdonosnő bizonytalanságnak van kitéve, mert augusztus elsején a mostani helyiség bérletét fel kellene mondania. Augusztus elsejéig talán majd csak intézkedik a város.

* **Hadmentességi adó-lajstromok közszemlén.** A magy. kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott 1898 évre szóló hadmentességi díj kivetési lajstromok az 1883. évi 44. t.-cz. értelmében 8 napi közszemlére folyó hó 29-től aug. 6-ig bezárólag a városi adóhivatal szobájában azon figyelemzettel tetetnek ki, miszerint azt az érdekeltek megtekinthetik és hadmentességi díjuk elleni netaláni felszólamlásukat Nagyvárad város közigazgatási bizottságához 15 nap alatt benyújthatják. Nagyvárad, 1898. évi július hó 27-én. Bordé Ferencz, tanácsnok.

* **Vélemény egy kegyelmi kérvényre.** A nagyvárad kir. törvényszék Müller Salamon nagyváradai czukrászt egy havi elzárásra ítélte, mert egyik hetesének a karját eltörte. Az ítéletet úgy a kir. Itélőtábla, mint a kir. Curia helybenhagyta. Müller Salamon kegyelmi kérvényt adott be kir. 5 Felsége elé, amelyben a büntetés elengedését, esetleg pénzbüntetésre átváltoztatását kérte. Az igazságügyi miniszter megengedte a kegyelmi kérvény tárgyalását a s így került az véleményezés végett a nagyvárad kir. törvényszék büntető tanácsa elé. A kir. törvényszék sem a büntetés elengedését, sem pénzbüntetésre leendő átváltoztatását nem vélemezte.

* **Kik akarnak kiállítani Párisban?** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara a következő értesítést bocsátotta ki: Az 1900 évi párisi nemzetközi kiállítás m. kir. kormány-

biztosa a kiállítás magyar osztályára vonatkozó végleges bejelentési íveket szétküldte. Felhívjuk a kiállításban résztvenni szándékozókat, hogy a szükséges tudnivalókról szóló tájékoztató alulírott kamarában megtekinthető, s a bejelentési ívvel együtt átvethető. Egyben felhívjuk mindazokat, akik a kiállításban mint kiállítók részt venni óhajtanak, hogy ezen szándékukat legkésőbb 1898 évi augusztus hó 15-ig alulírott kamaránál jelentsék be, ahol minden felvilágosítással készséggel szolgálunk. Nagyvárad, 1898. július 28. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara. Janky József elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

* **Névváltoztatások.** Szuha Mihály érmi-hályfalvai vasuti ács vezetőknévét »Szöllösi«-re, Szuha József érmi-hályfalvai vasuti mozgó-őr vezetőknévét »Szöllösi«-re változtatták.

* **Tilalom a drogueriákra.** Számítalan panasz érkezett a belügyminiszterhez, hogy a droguisták az új gyógyszereket és gyógyszer feléket derűre borúra árulják. A miniszter az országos közegészségügyi felügyelőt hallgatta meg e tárgyban s annak véleménye alapján körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, a melyben kimondja, hogy a droguisták új gyógyszereket és gyógyszerfeléket ki nem szolgáltathatnak.

* **Talált gyermek.** Egy évesnek látszó, fekete haju, szemü, sötét barna arczbőrű gyermek találtatott ma délután Sas-utcán s mint-hogy a nevét, lakhelyét illető kérdésekre csak gügyögéssel válaszolt, melynek megértelmeezésére a rendőség tolmácsot nem tud, ennél-fogva a szoknyás csemetét beszállították a rendőséghez, ahol Réz biztos vette gondozása alá.

* **A houvágy.** Tíz évvel ezelőtt történt, hogy Lőcse város rendőrkapitánya, Markovics Ede pár száz frt elikkasztása után s temérdek adósság hátrahagyásával megszökött. Azóta Amerikában kereste nehéz munkával kenyerét, de kitartóan, szorgalommal, azzal az erős elhatározással, hogy tettét expialja. Kitartását siker követte, annyi vagyont szerzett, hogy az okozott kárt megtérítheti s már irt is egy lőcsei ügyvédnek, eszközölné ki, hogy hazájába visszatérhessen s ő a bűnös utca harácsoló pénzt kamatjaival együtt megtéríti. Az ügyvéd közbenjárására a város és az érdekeltek elhatározták, hogy ellene megtorló lépéseket nem tesznek. Így tíz év múltán nemsokára viszont-láthatja az édes hazai földet.

* **A vámsorompók kihelyezése.** Megemlékeztünk Bordé Ferenc városi tanácsos azon előterjesztéséről, hogy a vámsorompók elkerülésével a vidékiek által elkövetett visszaélések megállítására végett egyes vámsorompók kijebb helyeztessenek el. A városi tanács tegnapi ülésén szóba került az előterjesztés és többen azon aggályuknak adtak kifejezést, hogy a vámsorompók kijebb helyezésével a város nyakába szakad a mostani sorompóktól az új sorompókig terjedő utrész és az ezen utrészeken levő hidak fenntartása. A tanács kiadta Bordé előterjesztését az új vámházak és sorompók költségvetésének elkészítése végett Busch Dávid főmérnöknek s egyidejűleg megbízták a főszámvevőt, hogy a költségek fedezésére nézve mutassa ki az alapot.

* **Piros kendő.** Beczkay Lajos a »Meny-asszonyhoz« címzett zöldfa utcái divatárú kereskedésének czégéréül szép piros, sárga, kék, zöld s több más rítkó színű kendők szolgáltak, melyek az ajtóban voltak felaggatva szép sorban, hogy bizony megakadt a szemera rajta minden arra jövő-menő falusi asszony-népnek. Török Julis is arra ment és felpillantva, a magasban lógó szépséges-szép kendőkre, eleinte csak halkan dudorászta: »Nézek, nézek, de hiába nézek,« majd bátorságot vett magának arra is, hogy egyet-egyet — hirtelen felpikipedve — elkapjon a kendők közül. Így ment ez jó darabig, hogy esténként mindig egygyel kevesebb kendők tértek pihenőre a boltban, míg végre Török Julist rajta csípték a manipuláczió és átkísérték az ügyészség fogházába. Eddig a történet!

* **Vesztett kutya — vestett juh.** Az első, sajnos, nem éppen ritka s évenként igen soka-

kat kell gyógyítani a Pasteur áldásos találmányával. Annál ritkább azonban, hogy a legjámborabb állaton forduljon elő ez a veszedelmes baj. A tiszta-radványi pusztán a napokban Madas Mihály járási állatorvos konstátálta egy juhon a veszetséget. Pár héttel előbb egy vestett eb kóborolt a környéken s valószínűleg ez marta meg a szelid állatot. — Inánd községben pedig egy kóbor vestett ebet vertek agyon. A dühödtt állat több vestett és egy tehenet meg-mart, szerencsére azonban embert nem pocskolt meg. A hatóság az óvintézkedéseket azonnal foganatosította.

A 89.000 forintos postassikkasztás.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, jul. 28.

Tóth Kálmánt, aki 89.000 frtot sikkasztott a Józsefvárosi postahivatalban s aztán családjával együtt megszökött, vagy két hét előtt elfogták Brémában. Nehány nap óta a hír járta a fővárosban, hogy akit elfogtak, nem Tóth Kálmán lenne. Ez a hír azonban nem felel meg a valóságnak, mert a postassikkasztó és felesége két-három nap mulva már Budapesten is lesznek, amennyiben Brémából már napok előtt utnak indították őket. Ép tegnap kapott Wiener vizsgálóbíró távirati értesítést arról, hogy Tóthék cseh földön vannak már és jó lesz, ha a budapesti kir. ügyészség a magyar határra börtönőröket küld a fogoly házaspár elé. Ezek holnap utaznak Marehegyig, hogy ott Tóthot és feleségét átvegyék az osztrák csendőröktől.

Hogy az elfogatásnál tévedés történt volna, annak ellene szól, hogy Tóth tüstént beismerte, hogy ő a keresett sikkasztó s rögtön át is adott a brémai rendőségnek 65.000 frtot. Mivel a hiány 89.000 frtot tesz ki, követelték a még hiányzó összeget is, mire azzal felelt, hogy a többi már nem adhatja elő. A kutatás alkalmával azonban még 20.000 frtot találtak Tóth podgyászában elrejtve. A sikkasztó apósa, Radics Péter miskolci magánhivatalnok, a napokban a budapesti kir. ügyészségnél járt, intézkedést kérve arra, hogy leányát, már mint Tóthné és a sikkasztó két apró gyermekét, akiket szintén elfogtak volt Brémában, az odavaló rendőség szabadon bocsássa. Az ügyészség azonban, mely ma még nem tudhatja, nem büntársá-e Tóthné az urának, csak a gyermekeket illetőleg teljesíthette a kérést. A nagypapa erre rögtön kiutazott Brémába értök.

A fentiekből világos, hogy igenis Tóth Kálmán az, aki hurokra került s a nagy postassikkasztó már rövid idő mulva megérdemelt helyén, a budapesti törvényszék fogházában lesz.

Zarándokutazás Lourdesba

f. é. október hó 2-ikára, szent Rózsafüzér ünnepére.

Dr. Robitsek nagymarosi esperes plebánost az esztergomi érseki főhatóság felhatalmazta, hogy évenként két zarándokutat rendezzen Lourdesba.

Ezuttal szeptember 25-ére tervezi az indulást és a következő tájékoztató közlésére kért fel bennünket:

A főtisztelendő esztergomi érseki főhatóság kegyesen helyben hagyni méltóztatott azon tervemet, hogy évente meghatározott időben és meghatározott napra t. i. szt. Rózsafüzér ünnepére induljon Lourdesba zarándoklat. Így tehát évente nyílik alkalom arra, hogy e kiváló kegyhelyre elzarándokolhasson a hívő közönség és azon biztos tudatban készülhessen a lourdesi utra, hogy lesznek utjában társai, kiket egy czél vonz és ugyanazon szent lelkesedés vezérel: a lourdesi szt. Szűz tisztelete. Említett terv szerencsés keresztülvitele az erők

tömörülését vonná maga után, mely a résztvevőknek csak előnyére válhatnék és a magyaraknak a lourdesi szt. helyen való megjelenését impozánsabbá tehetné. Az évente ugyanezen időben, nevezetesen októberben a szent Rózsafüzér ünnepére való indulásnak előnyeit abban vélem föltalálni, hogy a nép ekkor szabadulhat legjobban munkájától, ez időjárás a déli vidékeken ilyenkor már tűrhetőbb, a nagy forróság megszűnt, maga Lourdes pedig dacára annak, hogy október hó elején idegenekkel tulzsufolva nincsen, mégis tekintettel a szent Rózsafüzér ünnepre, az ott levőknek a legszebb és legmeghatóbb ünnepélyeken való részvételre a legszebb alkalmat nyújtja.

Az évente ugyanazon időben való együttes utazás anyagi előnyökkel is jár és a jövőben még inkább fog járhatni, mert minél többen indulnak, annál jelentékenyebb kedvezményeket lehet kieszközölni, így pl. az idén már is abban a helyzetben van a rendezőség, hogy tavaly szerzett összeköttetéseinél fogva kedvezményesebb árakat állapíthatott meg. A következőkben bátorkodom a zarándokút programját főbb vonásokban közölni: Indulás Budapestről: 1898. szeptember 25-én reggel a déli vasut gyorsvonatával. Visszaérkezés Budapestre: 1898. október 8-án este a déli vasut gyorsvonatával. Tartózkodás Lourdesban teljes 4 napig.

Utirány. Budapest—Kanizsa—Pragerhof—Szent Péter—Cormons—Mestre—Milano—Genova—Marseille—Toulouse—Lourdes és vissza. Narbonne—Marseille—Nizza—Genova—Milano—Verone—Velence—Budapest. Részvételi árak. Ha legalább 50 utas jelentkezik III. oszt. 100 frt, II. oszt. 160 frt, I. oszt. 210 frt; ha legalább 100 utas jelentkezik III. oszt. 95 frt, II. oszt. 152 frt, I. oszt. 199.50; ha legalább 200 utas jelentkezik III. oszt. 90 frt, II. oszt. 144 frt, I. oszt. 189 frt; ha legalább 300 utas jelentkezik III. oszt. 85 frt, II. oszt. 136 frt, I. oszt. 178.50. Ezen árakban befoglalják: 1. a vasuti menetjegy Budapesttől Lourdesig és vissza, 2. ellátás Milanóban menet, pihenő állomások az odutazásnál, 3. ellátás Marseilleban menet, pihenő állomások az odutazásnál, 4. ellátás Lourdesban 4 teljes nap és az utolsó napon külön reggeli, 5. ellátás Nizzában jövet, pihenő állomások a visszautazásnál, 6. ellátás Genovában jövet, pihenő állomások a visszautazásnál, 7. kocszi az állomástól a szállodáig és vissza. Jegyzet. Az I. és II. osztályú utasok I. rangú, a III. osztályú utasok II.-od rangú szállodákban lesznek elhelyezve.

A jelentkezés ideje. A résztvenni szándékozók felkértenek, hogy mielőbb jelentkezzenek, hogy az elszállásolás és egyéb a zarándokok érdekében történő előintézkedések kellő időben megtehetőek legyenek. Semmi sem oly hátrányos úgy a zarándokokra, mint a rendezőségre nézve, mint a késői jelentkezés, midőn az utolsó perczben már előzőleg foganatosított intézkedéseket kell megváltoztatni, viszont rendkívül fontos és előnyös mindkét félre nézve, ha a rendezőség legalább egy hónappal az indulás előtt teljesen tájékozhatja magát a résztvevők száma felől. Részvételi föltételek: Jelentkezni lehet: Dr. Robitsek Ferenc plebánossal az I. oszt. utasok részéről 50 frt., a II. oszt. 40 frt., a III. oszt. 30 frt. küldendő be ugyancsak: Dr. Robitsek Ferenc plebánoshoz Nagymarosra (Hontmegye). Podgyász. Különösen kérünk kell mindenkit, hogy kevés podgyászt hozzon magával, mert a külföldi vasutakon a podgyásztartó állvány oly keskeny, hogy nagyobb bűrönd nem fér el rajta, azonkívül az állomásokon a hordárok csekély száma miatt az utas magára van utalva.

Az együtt utazás kötelezettsége és a különválási kedvezmény. A zarándokok Lourdes felé a megállapított uti terv szerint utazni kötelesek, a visszautazáskor azonban Ventimigliától vagyis a francia-olasz határtól kezdve kiki megválhat a társaságtól és utját külön folytathatja tetszés szerinti felbeszakítással a közbeeső állomásokon, a jegy érvényességének határ idején azaz 30 napon belül. Az I. és II.-od oszt. utasok gyorsvonatok használatára is birnak igényyel az egész vonalon, a III. ad oszt. utasok csak Cormonstól kezdve. A jegy érvényességének tartama. A zarándokjegy 1898. szeptember 25-ik napjától kezdve 30 napon át, tehát október

24-ig érvényes. Külföldi pénznemek. Azon esetre, ha az utasok közül valaki elmulasztott volna külföldi pénzt beszerezni, a rendezőség sziveségből közvetíti a beváltást, úgy a jegy átvételének idejékor, mint utközben is.

Az ellátás. A teljes ellátás alatt értendő a lakás, társas étkezés (háromszor napjában) kiszolgálás és világítás pihenő állomásokon való tartózkodás ideje alatt, ugymint menet: Milánóban, Marseilleben, Lourdesban: jövet Nizzában és Genuában. Az I. oszt. utasok külön szobára tarthatnak igényt, míg a II. oszt. utasok kettősével, a III. oszt. utasok hármassával és négyesével lesznek elszállásolva. Az I. és II. oszt. utasok együtt étkeznek, ugyszintén a III. oszt. utasok is. Utazás közben kiki a maga költségén étkezik. A résztvevők tehát 8 napi teljes ellátásra tarthatnak igényt, ebből 4 nap esik magára Lourdesra, 4 nap pedig az utközben érintett pihenő állomásokra.

Részletes menetrend. A zárandokok elindulás előtt részletes menetrendet kapnak kézhez, mely őket a vonatok közlekedése, a pihenő állomásokon való tartózkodás tartama, a szállodák nevei és egyéb hasznos tudnivaló iránt megfelelően tájékozni fogja. Vallási ájtatosságok. Ezek sorrendjét utközben, illetve Lourdesban tudják meg a zárandokok. E programminél szélesebb körben való terjesztését és a zárandoklat létesítésében való szives közreműködést tisztelettel kéri. Nagymaros, 1898. július 7-én. Dr. Robitzek Ferencz, plebános.

SZINHÁZ.

Feri kisasszony.

Amerikai bohózat 3 felvonásban. Írta: M. Marson. Fordította: Mihály József. — Először adatott a nagyváradai színházban 1898. július 28-án.

Az angol vaskos bohózatok egy hatványra emelt válfaját, amerikai formában láttuk tegnap a színpadon.

Határozottan a *Charley nényé*-nek a kaptafájára készült ez a *Feri kisasszony*, mégis jóval kevesebb szellemmel, de annál több buk-fenczcel.

A finom szellemesség helyett így azután nagyon is vastag helyzet komikum dominál a darabban és a színpadi technika új vívmányaképpen meghonosítva látjuk a parter-akrobata mutatványokat elég változatossággal.

Kétségtől mulatságos az a félreértés, a melyen a darab meséje épül.

Ime a mulatságosan felépített mese:

Byron Mac Stuff, *Fred Anderson* és *Frank Stajnor* aféle kollegiumbeli jó pajtások. Hármójuk közül a legszeleburdibb *Frank*, aki egy alkalommal *Fred*-nek a kollegiumban levő lakásán nőnek öltözik, lábait asztalra rakva cigarettázik és hasonló illetlen dolgokat mivel. Ebben az állapotban reája nyit *Mann* kisasszony, *Vesta* társalkodónője. A fiatal pseudohölgyet tényleg hölgynek nézi; ez adja a bankot és mint színésznő és *Fred* régi benső barátja mutatkozik be a szigorú erkölcsű társalkodónő előtt. Ebből azután nagy baj lesz, mert *Mann* kisasszony mindezen szörnyűségeket elmeséli otthon *Vestá*-nak, *Fred* menyasszonyának és ezzel megbontja a fiatalok közt levő jó viszonyt.

*Fred*nek irgalom nélkül kiadják az utját. *Vesta* bosszút esküszik az egész férfinemnek és hugával *Edná*-val, társalkodónőjével és nagybácsijával falusi birtokára utazik, hogy annál inkább elfeledhesse egykori hülsen jegyesét.

Mikor *Frank* megtudja, hogy minő kalamitást okozott, sietve *Vestáék* után utazik, hogy jóvá tegye a hibát és kimagyarazza a félreértéseket.

Közbeszurásképpen ő unokaöccse *Cherwynndné*-nek, *Vesta* kebelbarátjának, hivatalos is különben *Vestáékhoz*, ahol *Edná*-nak udvarolni akar.

Ki is utazik tehát bicikli-öltözetben. A házban azonban, ahol nem ismerik őt, *Mann* kisasszony ráismer benne azon bizonyos színésznőre és elhíti az egész háznépvel, hogy férfinak öltözött nővel van dolguk.

Tévedésüket még elősegíti a nagynéni is, aki meg akarván büntetni a féltékeny *Vestá*-t, nem akar unokaöccsére ismerni. A fölötté kinos helyzetbe jutott pseudó-férfi, illetve *Frank* lát ott tölti az éjszakát *Vestáéknál* és mindenféle badar sületlenségek után — a nagynéni oldja meg a csomót azzal, hogy elismeri unokaöccsét. A fiatal jegyesek kibékülnek, *Frank* pedig megkapja *Edná*-t.

A szörnyen gyatra mesét azután egy sereg képtelen helyzet, vastag kétértelműség, nő meg borsos pikantária teszi — jóvá. A három fiatalember pedig dicséretes ügyességgel buk-fenczezik keresztül-kasul a színpadon.

Igy azután az alsóbb foku eszközökkel biztosítva léssen az alsóbb értékű színpadi hatás és sok helyütt pedig ellenállhatlanul kaczagásra csiklandozván a nézőket sok kitűnő jelenet, mint például a Ro-do-dend-ron-féle is, a darab jó sikert is ért.

Kétségtől még jobbat is ér, ha gyorsabb, elevenebb menetű az előadás, no meg ha a czimszerep személyesítője: *Iványi* több étellel meg több elevenességgel játszik. A jógyekezetet meg sok helyütt a természetes játékot így is érdemre írjuk. Két pajtása *Janovics* és *Pataki* remekül buk-fenczezték. Kabinet alakítást adott *Vendrey* a nagybácsi szerepében. Ugyanilyet *Miklósi* Margit, mint Cosette szobaleány és *Leővey* mint *Soaper* komornyik. Kitűnő volt *Laczkó* A. a vénkisasszony szerepében, utánozhatatlan komolyságával. *Solti* Helént pedig kaczagásáért nyit színen megtapsolták. Nagyon kedves naiva volt *Baróti* J. (Edna)

Rendezés hosszadalmas, egyébként ügyes. —i.

MULATSÁG.

Tekeverseny és tánczestély Margittán. A »margitai olvasó-egylet« saját könyvtára javára, 1898. évi augusztus hó 7-én saját helyiségeiben tekeversenyt s a »Margit«-szálló kerti helyiségeiben zártkörű tánczmulatságot rendez. A rendező bizottság: Morvay Tihamér elnök, Altmann József, Baranyi Gábor, Dobó Miklós, György László, Horváth Lajos, Kabay Sándor, Kazay László, Kreznerics Ferencz, Kunits József, Löwinger József, Mátray Árpád, Nagy István, Novák József, Páll János, Schögl Ferencz, Stán Dániel, Szabó Bertalan, Torda Jenő, Zakar Kálmán, Zách József. A tekeversenyt rendező bizottság: Buder Ferencz dr. elnök, Fedor Károly, Henger Viktor, Horváth Lajos, Rigó Gyula bizottsági tagok. A teke-verseny kezdete d. u. 3 órakor. A táncz kezdete este 8 órakor. Belépődíj személyenként 1 korona. Részvételi-díj a tekeversenyben 1 korona. Felülfizetések köszönettel vétetnek.

REGÉNY-CSARNOK.

48.

ELŐRE!

Neidegg után fordította: Tátraházi E. P.

Régi erejét visszanyerte. Ha a nap így munkában meglehetősen gyorsan eltelt, jött az éj, a rövid nyári éj, mely reá nézve borzasztó hosszú volt. Elgondolta milyennek kellett volna lenni életének és ezt összehasonlította azzal, hogy milyen most. Látta, hogy az ut, a melyre azért lépett, hogy folytonosan előre haladjon, félre vezette, hogy csak az a nehezen járható ösvény vezethette volna célhoz, a melyet irén jelölt meg neki. Folytonosan erősebb, kábitó szerekhez kellett folyamodnia, hogy éjjel valamit tudjon aludni, ez pedig nagyon megbosszulta

magát, — a folytonos idegességben, izgatottságban. Szeme olyan lázas fényben uszott, kezei reszketni kezdtek. Testvére látta, mint esik össze napról napra jobban jobban; félelemmel vette észre azon változásokat, melyek arcán állottak be, melyek büszkeségét, férfi szépségét annyira tönkre tették és mindezekért kimondhatatlanul szenvedett.

Olga — semmivel sem törődött, semmit sem vett észre. Most számtalan vendége volt. A sok kirándulás, színház, multságok mindent elfelejtettek vele. Nagyobb rész földie gyűltek egybe házába, művészek; voltak köztük olyan kétes személyek számtalanon, a kiket Waldheim az előtt meg nem tört volna házában.

Most eltúrte őket, kitért utjokból. Olga is szivesen nélkülözte a mogorva házi úr társaságát, a kinek nem volt senkihez barátságos szava, a kit sem kéréssel sem könyörgéssel nem lehetett rá venni, hogy zenei talentumát a társaság előtt bemutassa.

Az idő, melyben a vendéglátóknak, kik maguk is vendégek voltak Hohenegben, távoznok kellett elérkezett, ekkor már váratlan tudósítások érkeztek a fővárosból.

Haldenschwang fényesen bebizonyította, hogy tökéletesen ártatlan; Buchenegbe utazott, hol már nyakra főre készülődtek a lakadalomra. Hogy tehát Haldenschwang ártatlanságát bebizonyította, első sorban megszegyenítés volt Waldheimra, az ő hibája volt a tévedés; a mi azonban végzetes csapás volt reá nézve, azok a körülmények voltak, melyek Haldenschwang bizonyítását kísérték. A mit ő teljesen lehetetlennek tartott, megtörtént, Platonoff bűnössége nyilvánosan belet bizonyítva. Waldheim halott ama szolgának X-be való küldetéséről, a ki vissza is tért, de nem egyedül. Boretzky jött vele, mivel viszonyai megengedték, hogy távozzon és barátja segítségére siessen.

A bizonyíték nagyon is terhelő volt Platonoff ellen. Hogy egyik ivásnál azt beszélte, hogy a követ íróasztalához neki is van kulcsa, részeg ember csacsozásának vették. Boretzky azonban emlékezeteiben tartotta a dolgot és az után a lakatos után kérdezősködött, a ki az álkulcsot csinálta. Nem sokára Haldenschwang elutazása után ugyancsak Platonoff borközi állapotban azzal dicsekedett, hogy néhány pétervári barátjának elküldte a követ íróasztala fiókjában talált fontosabb iratok másolatát. Mikor gunyolni kezdték, hogy csak anzágal, előhuzott egy darab másolatot, a mely aztán kézről kézre járt. Boretzky, a ki legbeszámíthatóbb állapotban volt, egyik alkalmas pillanatban az iratott magához vette. Hogy mi vette erre, maga sem tudta megmondani, később mégis megmagyarázta magának: hátha barátjának használna vele, ha az iratot biztosítja. Igaza is volt, most szükség volt a segítségre; ez irattal Platonoff kezeirása is be volt szolgáltatva.

A bűnös tehát fel volt fedezve, elfogni azonban lehetetlen volt. A büntetést el nem kerülheti; majd gondoskodik arról az ő saját felettes hatósága, amely ez a használhatatlanszerzőmát nem is késlekedett félre dobni. Az ugyan országban, a mely ellen Platonoff ily alá való módon járt el, nem maradhatott annyiban. Waldheim értesítve volt, hogy készüljön, rövid idő alatt visszahívják a fővárosba. Nehány napot engedtek neki, hogy a maga mentiségére szolgáló bizonyítékokat megszerezze.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Bismarck állapota.

Budapest, jul, 28. (Saját tud. táv.) Berlinből sürgönyzik: Bismarck betegségről a legellentétebb hírek kerin-genek. Orvosa szerint jobban van, míg a »Frankf. Ztg.« azt írja, hogy a nagy beteg állapota rosszabbra fordult.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, július 28. (Saj. tud. táv.) Párisból sürgönyzik: A lapok megerősítik azt a hirt, hogy a Du Paty de Clam ör-nagy ellen emelt vád felett ma fognak

dönteni. A lapok többsége tudni véli, hogy a köztársasági ügyész a Du Paty de Clam ellen való eljárást helyteleníti. Más lapok ismét azt állítják, hogy arról értesültek, hogy az ügyész parancsot adott a vizsgálat megindítására.

A »Radical« azt jelenti, hogy Zola jul. 18-án a tárgyalás napján este Versaillesből Londonba utazott.

Királyi rendelet.

Budapest, július 27. (Saját tud. távirata) Belgrádból sürgönyzik: Egy királyi ukáz a szkupstina 1897. évi ülészakát tegnap bezárta és egy másik ukáz ma az 1898-iki ülészakát megnyitotta.

Vegyészek kongresszusa.

Bécs, július 29. (Saját tud. távirata.) A vegyészek nemzeti kongresszusát ma megnyitották.

Elhunyt tanár.

Bécs, július 28 (Saját tud. távirata.) Dittel tanár udvari tanácsos ma reggel meghalt.

A jutagvár égése.

Budapest, július 28. (Saját tud. táv.) A leégett jutagvárban, hivatalos kimutás szerint, a kár anyagban 390 000 frt, épületben 8000 frt. 250.000 kész zsák és 6000 bál. A kár fedezve van.

A leszakadt villamvezeték.

Budapest, július 28. (Saj. tud. táv.) A mint illetékes helyről értesítenek, a budapesti közuti vasúti társaság zugligeti vonalán a Szt.-János kórház közelében tegnap este 10 órakor történt vezeték leszakadás szerencsétlenséget nem okozott sem az utasok, sem az ott közel volt közönség között.

Robbanás egy puskaporgyárban.

Budapest, jul. 28. (Saját tud. táv.) Pinoleből (Kalifornia) jelentik, hogy az ottani puskaporgyárban ma robbanás történt Mikor a robbanás nyomait eltakarították, másodszor is robbanás történt; öt ember meghalt és 12 megsebesült. Egy gyújtózsínort találtak, ami arra mutat, hogy az első robbanást szándékosan idézték elő.

Öngyilkosság Benkeő Rózsi miatt.

Budapest, július 28. (Saj. tud. táv.) Benkeő Rózsirol ismét szól az ének. Arról a kalandor-leányról, kiről egy ismeretes ügyből kifolyólag az egész ország beszélt; kit a budapesti rendőrség nemrégiben kitiltott a főváros területéről. Nevezett hölgyért, — mint Párisból sürgönyzik — Chat Albert, egy dús gazdag ékszerész fia föbbe lötte magát.

A kínai lázadás.

Budapest, július 28. (Saját tud. táv.) Londonból távirják: A »Times«-nek jelentik Honkongból tegnapi kelettel: Lila-pyan, a kvangai-lázadás vezére új dinasztia kiáltott ki. A proklamáció kijelenti, hogy a lázadás azért tört ki, mert a nagy dinasztia a mandarinok erőszakoskodása miatt tehetetlen, mert Kina területét idegenek veszik birtokukba. Egy későbbi honkongi távirat szerint Vucauból azt jelentik, hogy a császári csapatok elfoglalták Jungun városát, mely alkalommal 1000 fölkelő elesett. Kvangeiban meglehetősen sikerült elnyomni a lázadást.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Évadbérlet 85. szám. Kisbérlet 83. szám
Páratlan. Páratlan.

Ma pénteken, 1898. július 29-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

másodszor:

FERI KISASSZONY.

Amerikai bohózat 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, szombaton:

új díszletekkel és jelmezekkel, hetedszer:

A gésák

vagy: **Egy japán theaház története.**

Énekes játék 3 felvonásban.

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, július 28.

Buza őszre	8 01
Buza tavaszra	8.16
Tengeri	5.03
Rozs őszre	6 37
Zab őszre	5.86

Értéktőzsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, július 28.

Salgótarjáni	632.—
Waggon-kölcsön	244.—
Villamos vasút	258.—
Oszták hitel	359.25
Magyar hitel	393.75
Allamvasút	358.80
Déli vasút	78.—
Rimamurányi	252.—
Magyar jelzalog	250.—
Magyar leszámítoló	262.—
Iparbank	104.50
Budapest közuti	391.—
Kereskedelmi	1435.87

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. július 28-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.85
Magyar koronajárdék	98.80
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,00%	119.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,70%	100.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	158.—
Tiszabábalyozói és szegedi sorsjegyek kölcsön	139.25
Oszták járdék papirban	101.70
Oszták járdék ezüstben	101.50
Oszták járdék aranyban	121.50

Oszták korona járdék	101.—
1860. Oszták államsorsjegyek	142.—
Oszták magyar bankrészevény	910.—
Magyar hitelbankrészevény	393.50
Oszták hitelintézeti részevény	358.80
Páris vista	951.—
Német birodalmi márka	58.80
London vista	119.95
Páris vista	47.52 1/2
20 márkás arany	11.76

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Szülők figyelmébe!

Biharmegyében, járási székhelyen, magyar-csékei állami isk. tanító szeptember-junius végeig **iskolás fiukat** vagy **leányokat** valláskülömbőség nélkül elemi VI-ik osztályba vagy I-ső és II-ik polgári iskolába, ahol német nyelvet is szóban és írásban elsajátítják, teljes el-látásért és német nyelv tanításáért **havonkinti 12 frt** fizetés mellett elfogad.

Czim: **Állami tanító, Magyar-Csékén.**

Gazdaközönség figyelmébe.

Van szerencsém értesíteni a tisztelt gazdálkodó és terménykereskedő urakat, hogy a már számos év óta fennálló

zsákkölcsönző intézetemet

ismét

50,000 darab új zsákkal gyarapítottam,

melyeket a legjutányosabb ár mellett kölcsönzők ki.

Eladásra új **zsákokat** és **ponyvákat** mesés olcsó árban számítok.

244 6-6

Tisztelettel

Rosenfeld Márton.

Szent-László-tér (Weinberger-ház.)

Figyelmeztetés!

Van szerencsénk az elárusító- és fogyasztó n. é. közönség b. figyelmét felhívni, hogy **eredeti** töltésű **DREHER**-féle palaczkos sernek **csakis az tekinthető,** melynek **czimkéje** és **dugója** az itt látható **védjeggyel** van ellátva.

védjegy.

Teljes tisztelettel

BOGNÁR és SZÁNTÓ,

Dréher Antal serfőzdéjének főraktára.

247 10-10

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi május 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.						
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.	
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	2 15	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05	
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20	
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva érk.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 28	
Bucsa >	—	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Érmihályfalva ind.					
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	† 1 17	† 6 15	12 24	2 27	5 38	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.		
Élesd >	† 1 48	† 7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Érmihályfalva ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13	
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	Debreczen >	3 37	12 36	8 15	10 27	8 54	
F.-Vásárhely >	—	—	—	11 01	10 27	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	P.-Ladány érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48	
Várad-Velence >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	V. v.	V. v.	Vértés—Debreczen—Nagy-Léta				
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta-Vértés ind.	5 25	1 05	
Püspöki >	—	—	—	8 51	11 42	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	Sáránd >	9 28	5 06	M.-Pályi >	5 47	1 30
Bors >	—	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velence >	2 25	—	2 30	4 05	1 31	H.-Bagos >	9 41	5 17	M.-Pályi >	6 03	1 48
Mező-Keresztes >	—	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	H.-Pályi >	10 05	5 41	H.-Pályi >	6 18	2 05
Mező-Peterd >	—	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	M.-Pályi >	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 40	2 29
B.-Ujfalu >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd >	† 3 04	† 7 56	3 21	4 56	2 50	N.-Léta-Vértés érk.	10 43	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13	
Sáp >	† 3 33	† 9 38	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.						
Báránd >	—	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	1 49
P.-Ladány >	4 05	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	—	8 51	4 27	6 04	4 36	Derecske érk.	9 57	5 35	Sáránd érk.	6 20	2 09
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03							
Nagy-Káta >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—							
Budapest érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—							

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Kurtics >	5 39	11 52	10 07
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza >	6 14	12 37	10 54
Gyapju >	10 56	5 04	8 18	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza >	2 54	7 44	5 03	Békés-Csaba >	7 —	2 33	4 50
Cséffa >	11 0 —	5 12	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	—	9 08	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Arad érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31
Kötegyán >	11 46	† 57	9 37	Kötegyán >	† 7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Szombatság-Rogoz.			
Sarkad >	11 57	6 9	9 51	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	0 12		
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Nánhegyesel >	† 6 34	† 8 21	Nánhegyesel >	† 4 32	† 9 9		
Csaba >	2 10	7 22	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Dobrest érk.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	9 9		
Orosháza >	3 10	8 32	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51								
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16								
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31								

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma.				Gyoma—Nagyvárad.			
	V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.	V. v.		V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	—	Vaskóh ind.	4 30	2 30	5 50	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 40		
V.-Velence >	4 05	2 51	—	Lunka-Rézbánya >	† 4 42	† 2 43	6 09	Ósi >	6 09	2 51	Déva-Ványa >	4 37	3 43		
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	—	Szudrics >	5 09	3 12	6 24	Uj-Palota >	6 24	3 05	Körös-Ladány >	5 13	4 25		
Kardó >	4 50	3 27	—	Belényes >	5 37	3 52	6 41	Gyires >	6 41	3 17	Szeghalom >	5 40	4 56		
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	—	Sonkolyos >	† 5 58	† 4 15	7 02	Körös-szeg >	7 02	3 36	Vésztő >	6 12	5 33		
Tasádfő >	6 07	4 31	—	Belényes-Ujlak >	6 10	† 4 27	7 39	Szakál >	7 39	4 05	Kót >	6 38	6 08		
Drág-Cséke >	6 30	4 45	—	Borz >	† 6 19	† 4 37	7 55	Nagy-tóti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 22		
Magyar-Cséke >	6 50	† 5 —	—	Sólyom >	6 35	4 58	8 25	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 04		
Dusesd >	† 7 05	† 5 12	—	Gyanta >	6 56	† 5 19	8 42	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 13		
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	—	Hollód >	7 10	5 34	9 19	Kót >	9 19	5 14	Sakál >	7 48	7 49		
Hollód >	7 58	5 58	—	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	9 44	Vésztő >	9 44	5 32	Körös-szeg >	8 11	8 18		
Gyanta >	8 12	6 11	—	Dusesd >	† 7 55	† 6 34	10 34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 33		
Sólyom >	8 38	6 36	—	Magyar-Cséke >	† 8 07	† 6 49	11 —	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 53		
Borz >	† 8 53	† 6 50	—	Drág-Cséke >	8 26	7 17	12 03	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ósi >	9 03	9 12		
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	—	Tasádfő >	8 40	† 7 33	12 45	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 30		
Sonkolyos >	† 9 18	† 7 13	—	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.				
Belényes >	10 04	7 47	—	Kardó >	9 27	† 8 31	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 20			
Szudrics >	10 27	8 09	—	Félix-Fürdő >	9 40	† 8 45	B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 01			
Lunka-Rézbánya >	10 56	† 8 21	—	V.-Velence >	10 01	9 09	Bihar >	7 44	6 20	Székelyhid >	6 14	6 46			
Vaskóh érk.	11 12	8 49	—	Nagyvárad érk.	10 11	9 19	Paptamási >	8 13	6 48	Nagykágya >	6 27	7 00			
Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid				Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
	V. v.	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.		Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.	Vegyes v.			
Székelyhid ind.	9 50	7 55	—	Margitta ind.	4 35	4 45	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 20			
Apátkeresztur >	10 46	8 41	—	Monos-Petri >	4 46	4 56	B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 01			
V.-Ábrány >	11 03	8 55	—	V.-Ábrány >	4 57	5 08	Bihar >	7 44	6 20	Székelyhid >	6 14	6 46			
Monos-Petri >	11 16	9 06	—	Apátkeresztur >	5 13	5 26	Paptamási >	8 13	6 48	Nagykágya >	6 27	7 00			
Margitta érk.	11 28	9 16	—	Székelyhid ér. reg.	5 54	6 07	Gyapoly >	8 29	7 03	B.-Diószeg >	6 42	7 20			
Menetdíj krban állami vasuton				Fürdő-vonatok.				Menetdíj krban közúti vasuton							
I. o.	II. o.	III. o.	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig	II. o.	III. o.
—	—	—	—	—	11 27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	8 07	9 38	11 32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	15	10	7 50	9 24	11 17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	22	15	7 38	9 11	11 04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	22	15	7 35	9 08	11 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	22	15	7 24	8 57	10 42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik. A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.

Nyomatott laptulajdonos: Szent László-nyomda részvénytársaság Nagyváradon.